

6. Interpelácia poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Dariny Luščíkovej na ministra vnútra Slovenskej republiky Matúša Šutaja Eštoka podaná 28. novembra 2023 vo veci pomoci odídencom z Ukrajiny na základe povinnosti Slovenskej republiky riešiť problematiku bývania vyplývajúci zo Smernice o dočasnej ochrane

Ing. Darina Luščíková, PhD.
poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 28.11.2023		
Číslo spisu: 7RDS-361/2023		
Listy: 17/5	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Vážený pán
Mgr. Matúš Šutaj Eštok

Minister vnútra Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Bratislava

V Bratislave, dňa 28.11.2023

Vážený pán minister,

v súlade s ust. čl. 80 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky a § 129 zákona č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v platnom znení si Vám dovoľujem podať nasledovnú interpeláciu.

V súvislosti s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine vyplýva Slovenskej republike zo Smernice EK o dočasnej ochrane povinnosť riešiť problematiku ubytovania a pobytu odídencov z Ukrajiny, ktorá v čl. 13 zaväzuje, „aby osoby požívajúce štatút dočasnej ochrany mali prístup k vhodnému ubytovaniu alebo v prípade potreby získali prostriedky na získanie bývania“, ako aj samotného zákona o azyle, §29 ods.2: „Vláda v súlade s rozhodnutím Rady Európskej únie vyhlási poskytovanie dočasného útočiska a zároveň určí začiatok, podmienky a skončenie poskytovania dočasného útočiska a vyčlení finančné prostriedky na úhradu výdavkov spojených s poskytovaním dočasného útočiska.“.

Vláda SR vo februári 2022 schválila poskytovanie dočasného útočiska štátnym občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom od 1. 3. 2022. V súčasnej dobe je vládou SR schválený termín poskytovania dočasného útočiska do 4. 3. 2024 a doba poskytovania príspevku do 31. 12. 2023. Národná rada SR v súvislosti s príchodom ukrajinských utečencov schválila v marci 2022 balík novelizácií viacerých zákonov tzv. Lex Ukrajina. V rámci tohto balíka bol novelizovaný aj Zákon o azyle a o podpore cestovného ruchu, ktoré sú základné všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce poskytovanie príspevku. Výšku jednotlivých príspevkov, dobu ich poskytovania, náležitosti zmluvy a podmienky poskytovania finančných prostriedkov ustanovila Vláda SR svojimi nariadeniami o poskytovaní príspevku. Systém poskytovania a uhrádzania príspevku za ubytovanie odídencov z Ukrajiny sa v podmienkach SR realizuje prostredníctvom dvoch ústredných orgánov štátnej správy. MV SR zabezpečuje poskytovanie príspevku oprávneným osobám prostredníctvom obcí a miest podľa zákona o azyle a MD SR zabezpečuje poskytovanie príspevku priamo osobám poskytujúcim ubytovanie podľa zákona o podpore cestovného ruchu.

Ako som už uviedla, doba poskytovania príspevku na bývanie uplynie dňa 31.12.2023. Tento blížiaci sa termín vyvoláva neistotu jednak na strane odídencov, ktorí majú obavy zo straty ubytovania a rovnako aj na strane poskytovateľov ubytovania. V minulých obdobiach sa ako odídenci tak aj ubytovatelia dozvedeli o predĺžení poskytovania príspevku len 13, 9 či dokonca 7 dní pred

Ing. Darina Luščíková, PhD.
poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky

termínom skončenia lehoty. Takéto rozhodovanie na poslednú chvíľu je nehumánne voči odídencom a zároveň spôsobuje nestabilitu celého systému.

UNHCR na Slovensku registruje v súčasnosti 5 400 rodín, resp. 11 000 osôb, ktoré spadajú pod kritériá zraniteľnosti. MPSVR SR v mesiaci júl 2023 evidovalo 7 548 príjemcov pomoci v hmotnej núdzi. Zámerne neuvádzam počet všetkých osôb odkázaných na úhradu nákladov na ubytovanie, ale počty tých najzraniteľnejších, pretože si uvedomujem nutnosť prehodnotenia poskytovania pomoci a zabezpečenia jej adresnosti, efektívnosti a udržateľnosti. Z vyššie uvedených dát je zrejmé, že strata strechy nad hlavou reálne hrozí počtu okolo 10 000 žien, detí, seniorov či zdravotne znevýhodnených ľudí. Títo ľudia si nedokážu uhradiť ubytovanie a štát im núdzové ubytovanie nevie zabezpečiť. Verím, že ministerstvo si uvedomuje závažnosť a potrebu urýchleného riešenia vzhľadom na koniec termínu vyplácania príspevku dňa 31.12.2023.

Na Slovensku doposiaľ nebol prijatý komplexný dokument, ktorý by riešil problematiku odídencom z Ukrajiny a ich integráciu na Slovensku.

V súčasnej dobe už existujú odborne spracované dokumenty navrhujúce dlhodobé systematické riešenia, ktorými MV SR disponuje, napr:

- *Stratégia riadenej integrácie odídencom z Ukrajiny v podmienkach SR* spolu s akčným plánom pripravená pod gesciou MV SR (migračný úrad),
- *Integrácia odídencom z Ukrajiny v podmienkach SR - Oblasť bývania* pripravený Pracovnou skupinou pre bývanie pod gesciou Ministerstva dopravy SR.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a to najmä na ukončenie termínu vyplácania príspevku na bývanie odídencom z Ukrajiny dňa 31.12.2023 a neexistujúcej stratégie Slovenskej republiky pre riadenú integráciu odídencom z Ukrajiny v SR, si Vás dovoľujem požiadať o zodpovedanie nasledujúcich otázok:

1. Akým spôsobom a za akých podmienok bude riešené ubytovanie odídencom z Ukrajiny od 1.1.2024?
2. V akom termíne je plánované prijatie akčného plánu alebo stratégie pre riadenú integráciu odídencom MV SR a Vládou SR?
3. Ak neexistuje plánovaný termín prijatia stratégie z bodu 2., resp. akčného plánu, aké kroky podnikne a do akého termínu MV SR pre udržateľné, spravodlivé a efektívne riadenie a riešenie problematiky integrácie odídencom z Ukrajiny?

Vopred ďakujem za Vaše odpovede.

S pozdravom,

Ing. Darina Luščíková, PhD.
poslankyňa NR SR